

THE SUNDAYS TIME BESTSELLER

KNÍHVIAZAČ

Bridget
Collins

MOTÝL

KNÍHVIAZAČ

THE BINDING

Copyright © 2019 Bridget Collins by Agreement with
Collins Chapterhouse Ltd.

All rights reserved.

Translation © Tereza Štubniaková 2021

Design © Motýl design 2021

Cover Illustration © Hana Hnízdová 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýl 2021

ISBN: 978-80-8164-249-4

KNÍHVIAZAČ

Bridget
Collins

VYDAVATEĽSTVO MOTÝL

ČASŤ PRVÁ

I

List prišiel, kým som na poli zväzoval posledný stoh pšenice. Ruky sa mi tak triasli, že som takmer nedokázal urobiť uzol. Bola to moja vina, že sme museli všetko robiť po starom, a radšej by som sa prepadol pod zem, než by som sa mal teraz vzdať. Celé popoludnie som bojoval s horúčavou a snažil sa odohnať čierne flaky, ktoré mi podchvíľou zastierali zrak, no teraz sa pomaly stmievalo a ja som bol s prácou takmer hotový. Ostatní odišli, keď začalo zapadať slnko. Kým odchádzali, cez plece mi zakričali pár slov na rozlúčku a ja som bol rád, že som konečne sám. Teraz som už aspoň nemusel predstierať, že dokážem pracovať rovnako rýchlo ako oni. Pri práci som sa snažil nemyslieť na to, o čo jednoduchšie by nám to išlo so žacím strojom. Bol som príliš chorý, aby som mohol skontrolovať stroje, a nikomu inému to ani len nenapadlo. Niežeby som si z leta veľa pamätal. Okrem niekoľkých jasných chvíľ to boli len duchovia, ozveny a tmavá bolestivá prázdnota. Každý deň som narazil na niečo, čo som neurobil. Pa robil, čo mohol, no nemohol sa postarať o všetko. Kvôli mne sme boli celý rok pozadu.

Okolo strednej časti stohu som pevne pritiahol stonky a oprel som ho o ostatné. Hotovo. Teraz som mohol ísť domov... No odrazu sa mi roztriasli kolená a všade naokolo sa roztancovali

chvejúce sa tiene, temnejšie ako modro-fialový súmrak. Bolest' hlboko v kostiach mi vyrazila dych a prinútila ma učupiť sa. Bolo to lepšie ako predtým – lepšie ako prudké krčce, z ktorých sa mi dvíhal žalúdok a ktoré celé mesiace prichádzali bez varovania –, no aj tak som sa cítil slabý ako starý muž. Zafal som zuby. Chcelo sa mi plakať. No radšej by som zomrel, akoby som dovolil, aby ma niekto videl vyroniť čo i len jediná slzu, aj keby to malo byť len vševidiace oko mesiaca v splne.

„Emmett? Emmett!“

Bola to len Alta. Pomedzi kopy sena utekala priamo ku mne, no aj tak som sa postavil na nohy a snažil sa ovládnuť závrat. Nad hlavou mi žiarili roztrúsené hviezdy. Odkošľal som si. „Tu som.“

„Prečo si nepožiadaval niekoho iného, aby to dokončil? Mama sa začala strachovať, keď všetci ostatní prešli dolu ulicou a ty si...“

„Vôbec sa nemusela strachovať. Nie som malé dieťa.“ Z miesta, kde mi ostré steblo prebodlo palec, mi tiekla krv. Mala chuť prachu a horúčky.

Alta zaváhala. Pred rokom som sa silou vyrovnal ktorémukolvek z nich. Teraz sa na mňa pozerala s naklonenou hlavou, akoby ona bola tá staršia. „Nie, ale...“

„Chcel som sa pozeráť, ako vychádza mesiac.“

„Samozrejme.“ Súmrak jej zjemnil črty, no napriek tomu som stále videl jej prenikavý pohľad. „Nemôžeme ťa prinútiť, aby si odpočíval. Ak nechceš, aby ti bolo lepšie...“

„Hovoríš ako ona. Ako mama.“

„Pretože má pravdu! Nemôžeš čakať, že ti odrazu nič nebude. Nie po tom, aký si bol chorý.“

Chorý. Ako keby som ležal v posteli s boľavým hrdlom, pokaženým žalúdkom alebo osýpkami. Napriek nočným morám som si pamätal viac, ako si mysleli. Krik a halucinácie, dni, keď som nemohol prestať plakať alebo som nikoho nespoznával, noc, keď som holými rukami rozbil okno. Radšej by som celé dni a noci do nočníka vyprázdňoval všetky vnútornosti, ako sa ešte teraz poze-

rať na stopy od špagátu, ktoré mi na zápästiach ostali z dní, keď ma museli priväzovať. Odvrátil som sa od nej a sústredil sa na ranu na palci. Jazykom som po nej prechádzal dovtedy, kým som viac necítil krv.

„Emmett, prosím,“ pokračovala Alta a prstami mi prešla po golieri košele. „Dnes si sa narobil tak ako ktokoľvek iný. Mohol by si už konečne ísť domov?“

„Tak dobre.“ Vzadu na krku som zacítil večerný vánok. Alta si všimla, ako som sa zachvel, a sklopila zrak. „Čo máme na večeru?“

Usmiala sa a odhalila medzeru medzi zubami. „Nič, ak si nepohneš.“

„Dobre teda. Preteky?“

„Spýtaj sa ma, keď nebudem mať na sebe korzet,“ otočila sa so smiechom. Okolo členkov jej lietali zaprášené sukne. Keď sa smiala, bola ako dieťa, no už teraz sa za ňou obzerali paholkovia a v správnom svetle vyzerala ako dospelá žena.

Ťahal som sa popri nej ako opitý. Pod stromami a kríkmi sa rozlievala hustnúca tma, zatiaľ čo mesačný svit vymazával hviezdy z oblohy. Myslel som na studenú vodu zo studne, priezračnú ako sklo, na ktorej dne sa zhromažďujú malé zelené čiastočky. Vlastne nie, nie na vodu, na jantárové pivo zemité a trpké, ochutené otcovými špeciálnymi bylinkami. Hneď by som po ňom zaspal, ale to by mi neprekážalo, práve to som chcel. Zhasnúť ako svieca a ponoriť sa do bezsenného spánku. Žiadne nočné mory, žiadne strhávanie sa zo spánku, len ráno jednoducho vstať do nového, slnkom zaliateho dňa. Keď sme vchádzali do dvora, hodiny v dedine odbili deväť. „Umieram od hladu,“ sťažovala sa Alta, „poslali ma po teba pred tým, ako som...“

Prerušil ju matkin hlas. Kričala.

Alta zastala a bránička sa za nami zatvorila. Stretli sa nám pohľady. Cez dvor k nám doliehali útržky rozhovoru: *Ako to môžeš povedať... nemôžeme, jednoducho nemôžeme...*

Od státia sa mi roztriasli nohy. Načiahol som sa a oprel o stenu. Prial som si, aby mi srdce nebilo tak rýchlo. Cez medzeru medzi kuchynskými závesmi prenikalo svetlo lampáša. Kým som ho pozoroval, videl som, ako naň dopadá tieň a potom opäť mizne. Otec chodil hore-dole po miestnosti.

„Nemôžeme tu ostať celú noc,“ ozvala sa Alta takmer šepky.

„Pravdepodobne o nič nejde.“ Celý týždeň sa hádali o žacom stroji a o tom, prečo ho nik neskontroloval. Ani jeden nespomenul, že som to mal byť ja.

Rana: päť na kuchynskom stole. Otec zvýšil hlas. „Čo mám podľa teba robiť? Odmietnuť? Tá čarodejníca nás prekláje rýchlejšie ako...“

„To už dávno urobila! Pozri sa na neho, Robert. Čo ak mu už nikdy nebude lepšie? Je to jej vina...“

„Chceš povedať, jeho vina... keby sa...“ Nachvíľu mi zazvonilo v ušiach a zvuk prehlušil otcov hlas. Svet okolo mňa sa zatriasol a potom sa opäť začal točiť normálne, akoby sa len na chvíľku vychýlil z vlastnej osi. Prehltol som nevoľnosť. Keď som sa opäť dokázal sústrediť, nastalo ticho.

„To nemôžeš vedieť,“ konečne pokračoval otec. „Možno mu pomôže. Celý čas nám písala a pýtala sa, ako mu je.“

„Pretože ho chcela pre seba! Nie, Robert, *nie*, to nikdy nedovoliím. Patrí sem, nech už urobil čokoľvek, stále je to náš syn a *ona* ma desí...“

„Nikdy si sa s ňou nestretla. Ty si tam predsa nemusela ísť a...“

„Je mi to jedno! Už toho urobila viac než dosť! Nedostane ho.“

Alta na mňa rýchlo pozrela. Odrazu sa jej zmenil výraz tváre, chytila ma za zápästie a potiahla dopredu. „Ideme dnu,“ povedala vysokým nesmelym hlasom, ako keď zvolávala sliepky. „Bol to dlhý deň a som si istá, že si už poriadne hladný. Ja teda určite. Dúfam, že ostal nejaký koláč, inak budem niekoho nútená usmrtiť. Vidličkou, priamo do srdca. A potom ho *zjem*.“ Tesne pred dverami zastala a dodala: „S *horčicou*.“ Nato ich dokorán roztvorila.

Každý z rodičov stál v inom kúte kuchyne. Otec pri okne, chrbtom k nám, mama s červenými flakmi na tvári pri kozube. Na stole medzi nimi bol položený hárok hrubého krémového papiera a otvorená obálka. Mama sa rýchlo pozrela najskôr na Altu a potom na mňa a pohla sa smerom k listu.

„Večera,“ zahlásila Alta. „Emmett, sadni si, vyzeráš, že každú chvíľu odpadneš. Pre pána, nikto ani len neprestrel stôl. Dúfam, že koláč je už v rúre.“ Rýchlo vedľa mňa položila niekoľko tanierov. „Chlieb? Pivo? Človek by povedal, že som slúžka...“ a s tými slovami zmizla v komore.

„Emmett,“ oslovil ma otec, ale neotočil sa ku mne. „Na stole je list. Mal by si si ho prečítať.“

Potiahol som ho k sebe. Písmo sa mi pred očami zlievalo do beztvarej machule. „Oči mám plné prachu. Povedz mi, čo sa v ňom píše.“

Otec zvesil hlavu. Svaly na krku sa mu napli, akoby za sebou ťahal niečo ťažké. „Viazачka chce učňa.“

Mama sa zhlboka nadýchla.

„Učňa?“ vypadlo zo mňa.

Nastalo ticho. Cez škáru medzi závesmi prenikalo mesačné svetlo a všetko, čo mu prišlo do cesty, pokrývalo striebornou farbou. Otcove vlasy zmenilo na mastné a sivé. „Teba,“ povedal.

Alta stála vo dverách komory a v náručí zvierala pohár s nakladanými uhorkami. Na chvíľu som si myslel, že jej vypadne z ruky, no potom ho opatrne položila na komodu. Náraz pohára o drevo narobil viac hluku ako rozbíjajúce sa sklo.

„Na učňa som príliš starý.“

„Ona si to nemyslí.“

„Myslel som si...“ Ruku som mal položenú na stole: tenkú bielu ruku, ktorú som takmer nespoznával. Ruku, ktorá viac nedokázala poriadne pracovať. „Už je mi lepšie. Onedlho...“ Zmĺkol som, pretože aj môj hlas znel cudzo.

„O to nejde, synak.“

„Viem, že teraz zo mňa nie je žiadny osoh...“

„Oh, zlatko,“ začala mama. „Nie je to tvoja vina. Nie je to preto, že si bol chorý. Čoskoro budeš opäť ako predtým. Ak by šlo len o to... Vieš, že sme vždy chceli, aby si sa staral o farmu spolu s otcom. Mohol si, teda ešte stále môžeš, no...“ Pohľadom zablúdila k otcovi. „Neposielame ťa preč. Ona si ťa vyžiadala.“

„Nepoznám ju.“

„Viazáčstvo je... dobré remeslo. Poctivé. Nemáš sa čoho báť.“ Alta narazila do komody a mama sa na ňu pozrela práve vtedy, keď sa otočila, aby zachytila padajúci tanier. „Opatrne, Alta.“

Srdce mi podskočilo a zatriaslo sa. „Ale... veď vy predsa nenávidíte knihy. Sú zlé. Vždy ste mi to hovorili. Pamätáte sa, keď som si vtedy na jarmoku jednu kúpil...“

Pohľady si vymenili príliš rýchlo na to, aby som ich dokázal pochopiť. „Na to teraz zabudni,“ povedal otec.

„Ale...“ Obrátil som sa späť k mame. Slovmi som to nedokázal vyjadriť: to, ako ľudia vždy rýchlo zmenili tému, keď niekto spomenul knihu, zhnusenie a znechutený výraz tváre už len pri zmienke toho slova... To, ako ma rýchlo ťahala popred obchod s nápisom – *A. Fogatini, Záložňa a predaj kníh*, keď sme sa jedného dňa stratili v Castleforde. „Ako môžeš povedať, že je to *poctivé* remeslo?“

„Nie je to...“ mama sa zhlboka nadýchla. „Možno to nie je práve to, čo by som bola pre teba chcela, predtým ako...“

„Hilda!“ Pa si zaboril prst do krku a začal si masírovať sval, akoby ho náhle rozbolel. „Nemáš na výber, chlapče. Bude to pokojný život. Je to ďaleko od všetkého, no to nie je na škodu. Ticho, jednoduchá práca a nik, kto by sa ťa snažil zlákať na zlé chodníčky...“ Odkašlal si. „Všetci nie sú ako ona. Usadiš sa, naučíš sa remeslo a potom... Ktovie. V meste žijú viazači, ktorí majú vlastné koče.“

Krátka odmlka. Alta nechtami poklepkala po vrchnáku pohára a pozrela sa na mňa.

„Ale ja predsa... nikdy som... prečo si myslí, že práve ja...?“ Odrazu sa na mňa nikto nechcel pozrieť. „Prečo vravíš, že nemám na výber?“

Odpoveď neprichádzala. Nakoniec Alta prešla cez izbu a zdvihla list zo stola. „Hneď ako bude schopný cestovať,“ čítala nahlas. „Dielňa je v zime veľmi chladná. Postarajte sa o to, aby mal so sebou teplé oblečenie. Prečo píše tebe a nie Emmettovi? Nevie azda, že aj on vie čítať?“

„Všetci to tak robia,“ odpovedal Pa. „Majster žiada o učňa jeho rodičov. Taký je zvyk.“

Vôbec na tom nezáležalo. Pozrel som sa na svoje ruky položené na stole. Ostali z nich len kosti a šľachy. Ešte pred rokom boli hnedé a svalnaté, ruky takmer dospelého muža. Teraz nepatrili nikomu. Nehodili sa na nič, len na remeslo, ktorým moji rodičia pohrdali. Ale prečo by si vybrala práve mňa, ak ju o to nepožiadali? Roztiahol som prsty a zatlačil ich do stola. Snažil som sa cez pokožku dlaní vstrebať silu dreva.

„Čo ak odmietnem?“

Otec prešiel ku kredencu, zohol sa a vytiahol z neho fľašu černicového džinu. Bol to silný sladký alkohol, ktorý mama odkladala na sviatky alebo používala ako liek, no otec si teraz nalial za pohárik a ona nepovedala ani slovo.

„Tu pre teba nie je miesto. Mal by si byť vďačný. Toto je niečo, čo môžeš robiť.“ Prevrátil do seba pohárik s džinom a rozkašľal sa.

Zhlboka som sa nadýchol. Nechcel som, aby sa mi v polovici vety zlomil hlas.

„Keď vyzdraviem, budem rovnako silný ako...“

„Využi príležitosť, ktorá sa ti ponúka,“ povedal.

„Ale ja...“

„Emmett,“ oslovila ma mama, „prosím ťa... Je to správne rozhodnutie. Ona bude vedieť, čo s tebou robiť.“

„Čo so mnou *robiť*?“

„Chcela som tým povedať, že ak znovu ochorieš, ona bude...“

„Ako v blázinci? Tak je to teda? Posielate ma preč, lebo sa bojíte, že znovu prídem o rozum?“

„Vyžiadala si ťa,“ pokračovala mama a v rukách zvierala sukňu, akoby sa z nej snažila vyžmýkať vodu. „Bola by som najradšej, keby si nemusel nikam ísť.“

„Tak teda nepôjdem!“

„Ale pôjdeš, chlapče,“ ozval sa otec. „Boh vie, že si tomuto domu narobil už dosť problémov.“

„Robert, prosím ťa...“

„Pôjdeš. Aj keby som ťa mal poviazať a nechať ťa na jej prahu. Nachystaj sa. Zajtra odchádzame.“

„Zajtra?“ Alta sa otočila tak rýchlo, že sa jej vrkoč mihol vzduchom ako lano. „Nemôže odísť zajtra. Musí sa predsa pobaliť a čo bude so žatvou a s dožinkovou večerou... Prosím, otec.“

„Čuš!“

Ticho.

„Zajtra?“ flaky na matkinej tvári sa zliali do šarlátového rumenca. „Nehovorili sme...“ Hlas jej vypovedal. Otec do seba hodil zvyšok džinu, a keď ho prehltal, vystrúhal grimasu, akoby mal ústa plné kameňov.

Otvoril som ústa, aby som ju ubezpečil, že je to v poriadku, že pôjdem, aby so mnou už viac nemali starosti, no hrdlo som mal od práce na poli celé vysušené.

„Daj mu pár dní, Robert. Všetci ostatní učni odchádzajú až po žatve. Okrem toho mu stále nie je dobre. Len pár dní...“

„Ostatní učni sú mladší ako on. Ak mu je dosť dobre na to, aby celý deň pracoval na poli, môže cestovať.“

„Áno, ale...“ Pristúpila k nemu a chytila ho za rameno, aby sa nemohol otočiť. „Trochu viac času.“

„Pre zmilovanie Božie, Hilda!“ zavzlykal a snažil sa jej vytrhnúť. „Nesťažuj to. Myslíš si, že ja chcem, aby tam išiel? Myslíš si, že som na to hrdý? Po tom, ako sme sa snažili, aby tento dom ostal

nepoškrvnený, a po tom, ako môj vlastný otec prišiel pri Výpravách o oko?“

Mama sa rýchlo pozrela na Altu a na mňa. „Nie pred...“

„Teraz je to už aj tak jedno.“ Rukou si pretrel tvár a v zúfalstve hodil o zem pohár. Nerozbil sa. Alta pozorovala, ako sa k nej dokotúlal a potom zastal. Otec sa k nám opäť otočil a prehol sa cez kredenc, akoby sa snažil lapiť dych. Ostalo ticho.

„Pôjdem,“ povedal som, „pôjdem zajtra.“ Nemohol som sa na nich pozrieť. Keď som vstával, udrel som si koleno o roh stola. Pomaly som prešiel k dverám. Západka mi pripadala akási menšia a pevnejšia ako zvyčajne, a keď sa mi ju podarilo otvoriť, prudké buchnutie zarezonovalo v stenách.

Vonku mesiac rozdeľoval svet na tmavomodrú a striebornú. Vzduch bol teplý a jemný ako smotana a voňal po sene a letnom prachu. V poli zahúkala sova.

Odpotácal som sa na druhý koniec dvora a oprel sa o stenu. Ťažko sa mi dýchalo. V ušiach mi znel otcov hlas: *Tá čarodejnica nás prekláje.* A matkina odpoveď: *To už dávno urobila.*

Mali pravdu, bol som nemožný. Zúfalstvo vo mne rástlo a silnelo ako bodavá bolesť, ktorá sa mi rozlievala v nohách. Predtým som nikdy nebol chorý. Netušil som, že ma takto môže zraďiť vlastné telo, že moja myseľ môže jednoducho zhasnúť ako lampa a zanechať za sebou len tmu. Nemohol som si spomenúť, ako som ochorel. Ak som sa naozaj snažil, dokázal som si vybaviť hrozivé tmavé útržky. Dokonca aj spomienky na život pred tým, na minulú jar a zimu, boli zahalené akýmsi chorobným tieňom, akoby už nič na svete nebolo zdravé. Mama mi povedala, že som skolaboval po letnom slnovrate na ceste z Castlefordu, no nik mi nevysvetlil, kde som bol, ani čo sa tam stalo. Pravdepodobne som sa viezol bez klobúka pod prudkým slnkom – no keď sa na to snažím rozpamätať, mám pred očami len rozpadajúcu sa fatamorgánu, posledný záblesk slnečných lúčov, predtým ako ma pohltila temnota. A potom nasledovali

týždne, keď som sa z nej vynoril, len aby som kričal, zápasil a žobronil, aby ma odviazali. Nečudo, že sa ma chcú zbaviť.

Zavrel som oči. Stále som si ich vedel vybaviť, ako sa navzájom objímajú. Niečo za mnou šepkalo a škriabalo na stenu suchými pazúrmí. Nebolo to skutočné, no prehlušilo to sovu a šuchot lístia. Vložil som si hlavu do dlaní a predstieral, že to nepočujem.

Musel som inštinktívne zájsť do najtmavšieho kúta, pretože keď som otvoril oči, Alta stála v strede dvora a volala na mňa. Nepozerala sa však mojím smerom. Mesiac sa pohol. Teraz svietil nad priechelím domu a všetky tiene boli krátke a učupené.

„Emmett?“

„Áno,“ odpovedal som. Alta podskočila a pristúpila bližšie, aby sa na mňa pozrela.

„Čo tam robíš? Zaspal si?“

„Nie.“

Zaváhala. Za ňou v okne sa pohlo svetlo lampáša. Nieкто prešiel do postele. Snažil som sa postaviť, no musel som zastať, pretože mi od bodavej bolesti v kĺboch zašklbalo celým telom.

Pozorovala ma, ale pomoc mi neponúkla. „Myslel si to vážne? Že pôjdeš už zajtra?“

„Otec nežartoval, keď povedal, že nemám na výber.“

Čakal som, že sa ma pokúsi presvedčiť o opak. Alta bola veľmi prešibaná. Vždy nachádzala nové cestičky alebo spôsoby, ako niečo urobiť, ako sa niekam prešmyknúť. No tentoraz len zdvihla tvár k oblohe, akoby chcela, aby jej mesačné svetlo vybielilo tvár. Prehltol som. Opäť ma premohla tá hlúpa nevoľnosť – z ničoho nič so mnou začalo hádzať z jednej strany na druhú –, a tak som sa oprel o stenu a pokúšal sa lapiť dych.

„Emmett? Si v poriadku?“ zahryzla si do pery. „Očividne nie. Sadni si.“

Nechcel som ju poslúchnuť, no kolená sa mi podlomili samy od seba. Zavrel som oči a vdychoval nočné vône sena, studenej

zeme, prezretú sladkastú vôňu trávy a jemný zápach hnoja. Keď si ku mne Alta sadala, jej sukne sa zavlnili a zašušťali.

„Priala by som si, aby si nemusel nikam chodiť.“

Bez toho, aby som sa na ňu pozrel, som zdvihol jedno plece a potom ho opäť spustil.

„Ale... možno je to najlepšie...“

„Nemôžem tomu uveriť.“ V snahe zamaskovať zlomený hlas som prehltol. „V poriadku, rozumiem. Tu zo mňa nie je žiadny ošoh. Všetkým vám bude lepšie, keď budem – kdekoľvek tá viazačka je.“

„Na močariskách, na ceste do Castlefordu.“

„Aha.“ Ako budú voňať močariská? Stojaca voda, prehnitá slama. Bahno. Bahno, ktoré vás zožerie zaživa, ak sa zatúlate ďaleko od cesty, a už vás nikdy viac nevypluje...

„Akože toho toľko vieš?“

„Mama a otec ti chcú dobre. Po tom všetkom, čo sa stalo... tam budeš v bezpečí.“

„To povedala aj mama.“

Ticho. Alta si začala obhrýzať nechty na palcoch. V sade za nami sa rozospieval slávik, no rýchlo to vzdal.

„Netušíš, aké to pre nich bolo, Emmett. Žiť v neustálom strachu. Dlíš im trochu pokoja.“

„Nemôžem za to, že som ochorel!“

„Môžeš za to, že si...“ Sťažka vydýchla. „Áno, ja viem, nechcela som tým povedať... ide o to, že potrebujeme trochu... prosím ťa, nehnevaj sa. Bude to pre teba dobré. Naučíš sa remeslo.“

„Áno. Viazat' knihy.“

Trhlo ňou. „Vybrala si ťa. Musí to znamenať...“

„Čo to znamená? Ako si ma mohla vybrať, keď ma nikdy predtým nevidela?“ Myslel som si, že Alta začala hovoriť, no keď som sa k nej otočil, stála a hľadela na mesiac. Z tváre sa jej nedalo nič vyčítať. Teraz mala líca chudšie ako pred mojou chorobou a pokožku pod očami tmavú, že vyzerala ako potretá popolom. Bola pre mňa vzdialeným cudzincom.

„Prídem ťa pozrieť tak často, ako sa len bude dať...“ povedala, akoby práve to bola odpoveď na moju otázku.

Zakláňal som hlavu, až kým som na lebke nepocítil tvrdú kamennú strechu. „Prehovorili ťa, však?“

„Nikdy som otca takého nevidela,“ pokračovala. „Takého nahnevaného.“

„Ja áno,“ odpovedal som, „Raz ma dokonca udrel.“

„Áno,“ súhlasila, „Pravdepodobne...“ odmlčala sa.

„Keď som bol malý,“ rozprával som ďalej. „Nebola si dosť stará na to, aby si si to pamätala. Bolo to počas jarmoku.“

„Oh.“ Keď som zodvihol zrak, oči sa jej rozutekali po dvore. „Nie. To si nepamätám.“

„Kúpil som si... bol tam vtedy muž, ktorý predával knihy.“ Pamätám si, ako mi v ten deň vo vrečku cinkali ušetrené peniaze – šesťák v štvrtenciach. Bolo ich tak veľa, že mi vydúvali nohavice. Ten pocit voľnosti, keď som sa na jarmoku odtúlal od ostatných a premýšľal, čo si kúpim. Prešiel som popri mäse a kurencoch, rybách z Coldwateru, vzorovaných látkach z Castlefordu, zastal pred stánkom so sladkosťami a potom som sa otočil k ďalšiemu malému, ktorý stál trochu ďalej od ostatných. Mihotali sa na ňom všakovaké kombinácie zlatej so všetkými možnými sýtymi farbami. Nebol to ani poriadny stánok. Len vratký stôl obložený knihami, ktorý strážil muž s nepokojnými očami. „Vtedy som ich videl prvý raz a nevedel som, čo sú.“

Na Altinej tvári sa opäť objavil zvedavý výraz. „Chceš povedať, že...“

„Zabudni na to.“ Nemalo zmysel jej o tom hovoriť, aj tak som si na to nechcel spomínať. No teraz som už spomienky nedokázal zastaviť. Najskôr som si myslel, že sú to malé kožené skrinky na veci, ako napríklad mamino najcennejšie striebro a otcove šachové panáčky. Motal som sa okolo, štrngal peniazmi a muž sa po chvíli poobzeral ponad plece a potom sa mi prihovril. „Pozriemeže, aký to zlatovlasý malý princ! Prišli ste si po príbeh, mladý

pánko? Vražda či incest, hanba či sláva, láska taká silná, že na ňu treba radšej zabudnúť, alebo azda niečo temnejšie? Prišli ste k tomu správne muži, mladý páno, mám tu to najlepšie z najlepšieho. Tieto knihy vám rozpovedia skutočné príbehy o hrdinských činoch, násilí a vášni. Alebo by ste radšej čítali niečo zábavné? Mám tu aj také, to najzvláštnejšie, čoho sa chcú ľudia zbaviť! Pozrite sa, mladý páno, čo hovoríte na túto... pred mnohými rokmi ju zviazal majster v Castleforde.“

Nepáčilo sa mi, že ma volal *mladý páno*, no podal mi otvorenú knihu a ja som mu ju už nedokázal vrátiť. Hneď ako som videl popísané stránky, pochopil som: obrovské množstvo strán tlačenných dokopy – ako listy, veľa listov, len v lepšom obale a na nich zdanlivo nekonečný príbeh. „Koľko stojí?“

„Oh, táto, mladý páno. Na váš vek máte vycibrený vkus. Je to špeciálny kúsok, dobrodružný príbeh, zrazí vás z nôh ako stádo koní. Deväť pencí za jednu alebo dve za šiling.“

Chcel som ju. Nevedel som prečo, no keď som sa jej dotkol, rozochveli sa mi prsty. „Mám len šesták.“

„Za šesták je vaša,“ povedal a luskol na mňa prstami. Široký úsmev sa mu vytratil z tváre, a keď som sledoval jeho nervózny pohľad, zbadal som, ako sa neďaleko zhromažďuje skupinka mužov a niečo si medzi sebou hovoria.

„Nech sa páči.“ Do ruky som mu vyprázdnil vrecká plné štvrt-pencí. Jedna spadla na zem, no on ešte stále hľadel na mužov a nezohol sa, aby ju zodvihol. „Ďakujem.“

Zobral som knihu a trochu nervózny som víťazoslávne utekal preč. Keď som sa opäť dostal do mery hlavného jarmoku, zastal som a otočil sa: skupina mužov sa približovala k predavačovi a ten rýchlo hádzal knihy do malého otlčeného vozíka za sebou.

Niečo mi vavelo, aby som sa viac nepozeral. Utekal som domov. Cez dlaň som si pretiahol rukáv, aby som tak mohol držať knihu a nezašpiniť jej obal spotenými prstami.

Sadol som si na slnkom zaliaty schodík pred stajňou. Tu si ju